

ZÁMĚR OBNOVY RESTAURÁTORSKÝ ZÁMĚR

POMNÍKU PADLÝM V I. SVĚTOVÉ VÁLCE

SLEZSKÉ VLKOVICE

Vypracoval:
Miroslav Berger
štukatérské a restaurátorské práce
Heřmanice u Oder 31
IČ: 154 67 147

prosinec 2016

Pomník obětem I. světové války ve Vlkovicích

Záměr údržby - obnovy pomníku

válečný hrob – pietní místo: VH CZE 8116-7615

katastrální území: pozemek p. č. 190/2 v k. ú. Slezské Vlkovice

umístění: Pomník stojí v obci Vlkovice, dnes místní část Fulneku, na břehu Husího potoka, za mostem u silnice směr Véska, Kaménka.

Pomník na historické pohlednici z roku 1932, okolní stromy rostly max. do výše pomníku (10. let od stavby)

Na snímku z roku 2005, je vidět vzrostlá zeleň přerůstající pomník a socha, která byla spolu s věnci na pomníku odcizena. Přibližně v té době byl pomník zhruba očištěn a provedeno vyzlacení nápisů. V pravém dolním rohu je vidět nevhodné a nedůstojné umístění pamětní desky v českém jazyce.

Fotografie současného stavu z roku 2016

Popis

Jedná se o pomník postavený v roce 1922 na památku zahynulým a nezvěstným rodákům Vlkovic místními občany. Autor návrhu ani sochařské výzdoby není znám. Pomník stojí na samostatné parcele a ta je ohraničena kovovým plotem s betonovým základem.

Materiálem pomníku je slezská žula. Tvar pomníku je kulatý, znázorňující věž s klasickým antickým kladím. Na vrcholu byla umístěna bronzová socha, s napřaženou rukou, při těle držící palmový list. Původní bronzová socha byla odcizena spolu s vavřínovými věnci, umístěnými pod sochou. Uprostřed věnců jsou umístěny žulové háky. Dolní část pomníku je čtyřhranná, zakončená segmentovým

obloukem, na kterém stojí na soklu koule, z leštěné žuly. Čelní oblouk je vyplněn bronzovým reliéfem, na kterém je znázorněn anděl držící padlého vojáka. Na stěnách soklu jsou umístěny pamětní desky z černé žuly se zlacenými nápisy. Sokl je lemován dvoustupňovými schody ve tvaru osmiúhelníku. Materiálem schodiště je opět slezská žula. Ve vzdálenosti 90 cm je celý pomník lemován patníky, imitujícími dělové náboje, spojených ocelovou trubicí.

Výška pomníku bez odcizené sochy je asi 4,30 m, průměr sloupu 0,9 m, výška soklu včetně římsy 145 cm. Základna soklu je 160 cm.

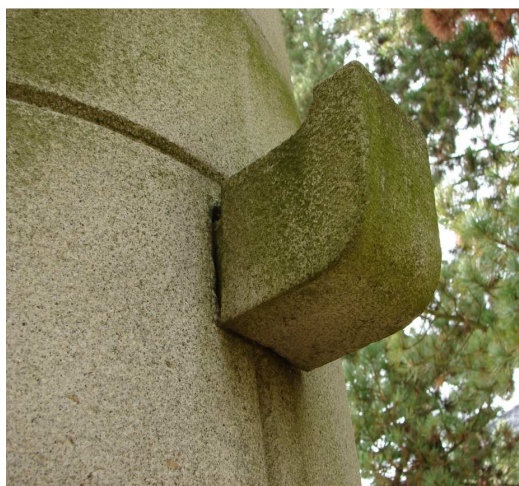
Pomník je obklopen vzrostlými stromy a neudržovanými keři.

Současný stav:

V současné době je pomník staticky v dobrém stavu, nejeví známky vychýlení. Ze zadní strany, v místech kde dřeviny přiléhají k pomníku je silně zarostlý řasami a mechy.

Na zadní straně je uvolněný původní žulový hák (viz foto)

Těleso pomníku je znečištěno depozity ze srážkové činnosti. Osmiboké schodiště se mírně rozestupuje a vychyluje, spárování mezi jednotlivými stupni jsou vydrolené.

Pamětní desky na pomníku jsou v nedávné době přezlacované a ve velmi dobrém stavu. Původní sochařská výzdoba byla odcizena a na válcovém tělese pomníku zůstaly obrysy vavřínových věnců a původní kotvící čepy, zalité v olovu. Zachovalý bronzový reliéf na průčelí je pouze mírně znečištěný.

Jeden ze sloupků původního ohrazení ve stylu náboje je vychýlený a spojující kovová tyč vytržená. U dalších sloupků spojovací tyče chybí. Kolem schodiště je vybetonovaný chodník, který je zasypan mramorovou drtí, silně prorostlou mechy a lišejníky.

V těsné blízkosti pomníku stojí dva stožáry na vlajky, zkorodované a značně vychýlené. Na levé a pravé straně přístupového chodníku jsou v trávě umístěny pamětní desky v češtině. Přístupový chodník je betonový, šířky 0,95 m, rozdělený

dilatačními spárami na pole a je asi 5 cm nad terénem. V prostřední části propadlý. Byla provedena sonda poblíž chodníku a podařilo se objevit původní dlaždici v hloubce asi 10 cm pod současnou úrovní chodníku. Celý terén kolem pomníku je asi 5 -10 cm zvýšen oproti původní úrovni.

Při vstupu do areálu je uměle vytvořen betonový práh.

Na vrcholu pomníku byla umístěna bronzová socha ženy s palmovou ratolestí, podle původního obrázku byla její velikost odhadnuta na 160 – 180 cm (životní velikost). Protože náklady na vytvoření kopií z bronzu, jak sochy ženy tak vavřínových věnců, by byly značně vysoké a hrozilo by další odcizení, navrhuje provedení ve variantě A, tedy zhotovení kopií z polyesterové pryskyřice a patinou odstínu starého bronzu.

Původní bronzová socha na vrcholu pomníku (výřez) – foto 2005

Původní vavřínové věnce (výřez) - foto 2005

Navrhované opravy a úpravy pomníku

1. Úprava vstupu

Snížením betonového stupně u vchodu vytvořit snazší přístup do areálu, současně po obvodu plotu z uliční části odstranit naplavenou zeminu, aby nedocházelo k zatékání srážkové vody do areálu pomníku.

2. Zrušení stožárů na vlajky

Odstranit značně vychýlené a u země silně zkorodované stožáry na vlajky, včetně jejich základů. Stožáry jsou umístěny v těsné blízkosti pomníku a v budoucnu by vzhledem k jejich korozi a vychýlení mohlo dojít k pádu a poškození pomníku, navíc ruší pohled na pomník z čelní strany.

3. Nátěr a oprava kovového oplocení

Kovový plot oddělující pomník od silnice je částečně zkorodovaný, taktéž trubky tvořící ohraničení pomníku. Nátěry provést pomocí antikorozi barvy, odstín grafitová černá, matná. Chybějící tyče u pomníku doplnit včetně čtyřhranných záslepek.

4. Kompletní očištění a biosanace pomníku

Odstranit z tělesa pomníku veškeré usazené nečistoty anorganického původu, a provést důkladnou biosanaci od řas a vyšších rostlin a očištění všech částí pomníku. Na začernalá místa použít čisticí pastu, nejlépe na biologickém základu. Vysloveně se nedoporučuje použít pro čištění abrasivních metod (pískování, suchý led).

5. Průřez dřevin

Do prostoru pomníku zasahují větve přerostlých stromů a keřů, zastiňují jej a způsobují zarůstání pomníku řasami, což je patrné při pohledu ze severní strany. Část pletiva u Husího potoka je prorostlá nálety a je neprůhledná a proto bude zapotřebí vyčistit i stranu od potoka. U stromů stačí zkrátit nejnižší větve,

dojde k prosvětlení a pomník nebude trpět zarůstáním mechy v takové míře, jako dosud.

6. Vybourání betonového chodníku

Současný betonový chodníček je umístěný nad terénem a oproti pomníku nepůsobí esteticky. Navrhujeme jeho kompletní odbourání, i kolem pomníku a nahrazení kamennou dlažbou - materiál nejlépe v barvě pomníku (slezská žula). Při předláždění provést opravu vychýleného sloupku a provést revizi upevnění ostatních sloupků.

7. Oprava a přetmelení vypadaných spár

Provést na celém pomníku revizi spár a jejich následnou opravu, nejlépe za pomoci spárovacích směsí s hydrofobním účinkem a odpovídajícího zabarvení, taktéž znovu ukotvit uvolněný hák pomocí epoxidového lepidla a vysekat původní ocelové čepy (držely věnce).

8. Doplnění části sochařské výzdoby

Podle dochovaných snímků vyrobit věrné kopie sochy ženy vavřínových věnců, jako materiál použít polyesterovou pryskyřici a povrch napatinovat do odstínu starého bronzu (3kusy). Pro kotvení využít stávajících otvorů s novými čepy z nerezavějící oceli.

9. Oprava rozestoupených schodů

Vzhledem k tomu, že některé stupně jsou níže a spáry jsou silně popraskané, jako optimální řešení se jeví rozebrání a opětovné složení schodů do původní velikosti a výšky. Spáry vyčistit a provést přespárování.

10. Očištění reliéfu na průčelí

Reliéf je jediná původní věc ze sochařské výzdoby, která se zachovala. Navrhujeme jeho mechanické očištění za pomoci nylonových kartáčů tak, aby se neporušila původní patina.

11. Oprava povrchu pomníku

Po odcizení sochy z vrcholu pomníku zůstaly na místě železné kotvící čepy a otvory ve kterých se zadržuje srážková voda a způsobuje degradaci pomníku shora. Proto navrhujeme odstranění všech původních kotvících prvků a zatmelení vzniklých otvorů k případnému osazení kopie sochy.

12. Pamětní desky u země

Je na zvážení, zda nevyrobit také nové pamětní desky z materiálu více odpovídajícímu celkovému rázu pomníku (žula Impala, zlacené písmo).

13. Závěrečný biosanační nástřik

Po ukončení všech prací na pomníku provést na jeho celém povrchu preventivní sanační nástřik, který by do budoucna zamezil růstu řas a mechu na povrchu i tím, že jeho účinnost je omezena na dva roky dle technických listů výrobce.

Doporučené materiály pro opravu

1. Nátěry kovových konstrukcí

Nátěry kovových konstrukcí provést antikorozním nátěrem Alkyton (odstín grafitová černá matná).

2. Čištění povrchů

Použít materiály od firem specializovaných na údržbu a ochranu památkových objektů (Aqua Bárta, Akemi, Bellinzoni, Remmers). Použití jednotlivých materiálů je možno konzultovat s jejich technikem. Nepoužívat abrazivní metody čištění jako je pískování nebo tryskáním suchým ledem!

3. Oprava spárování

Na doplnění spár použít hydrofobní spárovací hmotu (Mapei) v odstínu původního spárování.

4. Kopie sochy a věnců

Výroba modelu a formy je sochařská záležitost. Jako materiál na výrobu kopií sochy a věnců bude použito epoxidové pryskyřice.

5. Přeložení schodů

Při překládání jednotlivých stupňů a jejich vyrovnaní použít Weber-bat pytlovanou betonovou suchou směs s obsahem vláken pro použití v tenkých vrstvách. Tento materiál použít také při vyplňování hlubokých a širokých spár. Povrch se upraví spárovací hmotou (Mapei).

6. Závěrečný fungicidní nástřik

Nástřik pro zamezení růstu řas a mechu použít opět v ucelené řadě od renomovaných výrobců (Aqua Bárta, Remmers, Akemi).

7. Na nový povrch chodníku

Použít dlažbu ze slezské žuly, uložené po betonu třídy min. B15, dlažbu provést jako nepravidelnou s nepravidelnými kraji o šířce min. 120 cm. Na spárování dlažby použít maltu na spárování a lícové zdivo Salith ZT. Povrch dále neupravovat, pouze vyčistit.

Zpracoval: Miroslav Berger, 12/2016

Doplňující informace k záměru obnovy pomníku:

1. U chodníčku se počítá s odstraněním betonu, pod kterým je původní dlažba, která bude ponechána (jako podklad), betonová vrstva 100 mm, síla dlažby 30 mm.
2. Nový solitérní kámen by měl být o rozměrech cca 1000x600 volně ložený na terén, 2 ks desek, druh materiálu by měl být přizpůsoben rázu místa a druhu materiálu použitého na pomníku.
3. Při zpracování zprávy a podkladu k doplnění pomníku o odcizenou plastiku (původně nemělo být sochařské doplnění realizováno) bylo vycházeno z jediné fotografie, která byla k dispozici, z tohoto důvodu byla velikost (výška) postavy určena poměrově, a to k poměru výšky a průměru sloupu pod sochou.
4. Zvolení postupu zhotovení formy a odlitku sochy zadavatel plně ponechává na zvážení a zkušenostech (ověření v praxi) realizátora.